

Oanmäld Opcat-inspektion av Kriminalvården, häktet Nyköping, den 21 och 22 maj 2024

Inledning och inspektionens syfte

JO Katarina Pålsson genomförde den 21 och 22 maj 2024 en oanmäld inspektion av Kriminalvården, häktet Nyköping. Vid inspektionen deltog även seniora rådgivaren Gunilla Bergerén, juristen Johanna Fransson, rättssakkunniga Anton Lindgren och sakkunniga Sofia Löfvenberg.

Inspektionen är en del av JO:s verksamhet för att förebygga och identifiera samt analysera faktorer liksom förhållanden som kan innebära risker för tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning av frihetsberövade personer, den s.k. Opcat-verksamheten. Opcat står för Optional Protocol to the Convention against Torture and other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment, dvs. det fakultativa protokollet till FN:s antitortyrkonvention. Länder som anslutit sig till protokollet har förbundit sig att inrätta ett nationellt besöksorgan som regelbundet besöker platser där personer kan hållas frihetsberövade. I Sverige fullgör JO uppdraget.

JO har återkommande granskat Kriminalvårdens hantering av överbeläggning och de konsekvenser som förhållandena kan få för de frihetsberövade. Beläggningssituationen är för närvarande ytterst ansträngd och förväntas vara det en tid framöver. Med anledning av situationen tillskapar myndigheten s.k. beredskapsplatser och planerar för dubbelbeläggning av celler i större omfattning än tidigare. JO Katarina Pålsson har därför beslutat att Opcat-verksamheten inom hennes ansvarsområde under år 2024 särskilt ska inriktas på att undersöka vilka följder och risker dubbelbeläggning i häkte och anstalt kan medföra för de frihetsberövade. En inspektionsserie med detta tema genomförs under året. De viktigaste iakttagelserna och samlade uppgifterna kommer tillsammans med JO:s rekommendationer senare att sammanställas i en eller flera rapporter.

Inspektionens genomförande

Inspektionen inleddes med att tf. kriminalvårdsinspektören AA, vakthavande befälet BB och säkerhetshandläggaren CC kortfattat presenterade verksamheten och redogjorde för den aktuella beläggningssituationen. Därefter förevisades häktets lokaler, bl.a. celler med platser för dubbelbeläggning. Delar av lokalerna fotograferades och det togs mått i en cell. JO:s medarbetare gjorde en översiktlig granskning av bl.a. beslut om placering i bostadsrum med annan intagen, ett informationsblad om dubbelbeläggning och en lokal rutin för samsittning och dubbelbeläggning. Vid inspektionen samtalade JO:s medarbetare med elva intagna, varav sex delade cell. Flera av dem hade under sin häktetid delat cell med mer än en medintagen. Det hölls också samtal med nio anställda.

Enligt Kriminalvårdens årliga platsbeslut ska häktet Nyköping, som är ett restriktionshäkte, från och med den 1 januari 2024 ha totalt 39 platser (KV 2024-213). Av dessa utgör fem beredskapsplatser. De uppgifter om antalet platser och platstyper som häktesledningen lämnade under inspektionen överensstämde med Kriminalvårdens platsbeslut. Under inspektionens första dag var totalt 33 personer intagna i häktet. Beläggningsgraden uppgick därmed till ca 85 procent den dagen. Borträknat beredskapsplatser var beläggningsgraden ca 97 procent.

Inspektionen avslutades med en genomgång där företrädare för häktet fick möjlighet att kommentera de centrala iakttagelser som JO:s medarbetare hade gjort vid inspektionen och att besvara frågor om en del uppgifter som då hade kommit fram. På det avslutande mötet deltog kriminalvårdschefen DD och tf. kriminalvårdsinspektören AA.

Protokollförare vid inspektionen var Johanna Fransson.

Protokollet justerat 2024-06-27

Katarina Pålsson

Dokumentet har fastställts digitalt och har inga underskrifter.